

**SIS- JA NUORTA-FINNMÁRKKU DIGGEGODDI - INDRE OG
ØSTRE FINNMARK TINGRETT**

KJENNELSE

Avsagt:	26.01.2024 i Sis- ja Nuorta-Finnmárkku diggegoddi - Indre og Østre Finnmark tingrett,
Sak nr.:	23-195563TVI-TIOF/TTAN
Dommer:	Dommerfullmektig Henrik Floer
Saken gjelder:	Sakskostnader etter midlertidig forføyning

Tidligere styre i Tanavassdragets
fiskeforvaltning v/leder Benn Larsen

mot

Hans-Erik Varsi

Advokat John Christian Deighan
v/advokatfullmektig Theodor Karlsen

KJENNELSE

Saken gjelder tilkjenning av sakskostnader etter begjæring om midlertidig forføyning i sak 23-195563TVI-TIOF/TTAN ved Indre og Østre Finnmark tingrett.

Begjæring om midlertidig forføyning av representanter fra det tidligere styre for Tanavassdragets Fiskeforvaltning («TF»), representert ved leder Benn Larsen, ble i Indre og Østre Finnmark tingrett forkastet ved kjennelse datert 5. januar 2024. Begjæringen rettet seg mot Hans-Erik Varsi personlig, som er direktør i TF, og som vant saken fullt ut. Prosessfullmektig for saksøker var advokat Helge Ravna. Advokat Ravna har i skriv til retten 19. januar informert om at han ikke lenger representerer saksøkerne i saken. Saksøktes prosessfullmektig er advokat John Christian Deigen ved advokatfullmektig Theodor Karlsen i advokatfirmaet Haavind AS.

I kjennelsen av 5. januar anmodet retten partene om å innlevere sakskostnadsoppgaver innen fredag 12. januar slik at retten fikk mulighet til å ta stilling til sakskostnadsoppgavene. Advokat Ravna ba om utsettelse til 19. januar på grunn av behov for avklaringer med sin klient og fikk innvilget slik utsettelse. Advokatfullmektig Karlsen innleverte sakskostnadsoppgave den 12. januar 2024. Benn Larsen anmodet retten om å avvente med å avsi kjennelse om sakskostnader i e-post til tingretten den 17. januar. Larsen opplyste om at TF medlemmer skulle avholde et møte for å avgjøre om de skulle påta seg sakskostnadene. Varsi opplyste i prosesskriv 18. januar at man ikke samtykket til ytterligere fristforlengelse og at det heller ikke var aktuelt for TF å dekke sakskostnadene i saken.

Retten vil i det følgende omtale saksøker som «**Larsen m.fl.**» og saksøkte som «**Varsi**».

Varsi har i hovedsak gjort gjeldende at de pådratte kostnadene har vært nødvendige og vist til begjæringens omfattende karakter og den svært korte tilsvarsfristen.

Videre har Varsi gjort gjeldende at det tidligere styret, ledet av Benn Larsen, ikke har hatt kompetanse til å representere TF for retten. Av den grunn er sakskostnadskravet rettet mot de personene som var med å beslutte å gå til sak mot Varsi som solidarisk ansvarlig, og i alle tilfeller mot Benn Larsen som har representert gruppen. Varsi har videre gjort gjeldende at det er han som har representert TF i denne saken i kraft av å være direktør. Varsi har lagt ned følgende påstand hva gjelder saksomkostninger:

1. Benn Larsen, John Nystad, Dan Vidar Rasmus, Maret Guhttor, Rune Aslaksen, Oskar Trosten og Hartvik Hansen dekker Hans Erik Varsis sakskostnader.

Retten har ikke mottatt sakskostnadsoppgave fra Larsen m.fl., eller prosesskriv som imøtekommer Varsis anførsler. I begjæringen om midlertidig forføyning ble det lagt ned følgende påstand hva angår sakskostnader:

1. Hans Erik Varsi dømmes til å dekke Tanavassdragets fiskeforvaltning sine sakskostnader for tingretten.

Retten vurdering

Reglene i tvisteloven kapittel 20 gjelder i saker om midlertidig forføyning så langt de passer dersom ikke annet følger av reglene i kapittel 32 og 34, jf. tvisteloven § 32-2. Partene har fått mulighet til å uttale seg. Retten kan ilegge sakskostnader også i en sak som avgjøres uten innkalling til muntlig forhandling, se tvisteloven § 32-10.

Krav om midlertidig forføyning regnes som en egen sak etter tvisteloven § 20-8. Retten skal derfor avgjøre sakskostnadene basert på utfallet i saken om midlertidig forføyning, jf. HR-2009-1406-U.

Etter tvisteloven § 20-2 første ledd har en part som har vunnet saken krav på full erstatning for sine sakskostnader fra motparten. En part har vunnet saken hvis parten har fått medhold fullt ut eller i det vesentlige, jf. andre ledd.

Varsi har vunnet saken fullt ut og har dermed i utgangspunktet rett på full erstatning. Slik saken står for retten er det ikke grunnlag for å fritta Larsen m.fl. for erstatningsansvar etter tvisteloven § 20-2 tredje ledd.

Utmåling

Det følger av tvisteloven § 20-5 første ledd at full erstatning for sakskostnader skal dekke alle partens nødvendige kostnader ved saken som ikke særlige regler gir grunnlag for å unnta. I nødvendighetsvurderingen skal det legges vekt på om betydningen av saken tilsier at det har vært rimelig å pådra seg kostnadene. I dette ligger det en proporsjonalitetsbedømmelse, og i forarbeidene til tvisteloven ligger det klare signaler om at kostnadsnivået i sivile saker skal reduseres, se HR-2023-1128-A avsnitt 99 med videre henvisninger.

Det er ikke innkommet protester eller bemerkninger fra Larsen m.fl. til prosessfullmektig Karlsens sakskostnadsoppgave på vegne av Varsi. Retten skal likevel prøve nødvendigheten av kostnadene, jf. tvisteloven § 20-5 femte ledd.

Sakskostnadskravet er på kr. 107 133 ekskludert merverdiavgift og kr. 133 916 inklusive merverdiavgift. Varsi har ikke krav på fradrag for inngående merverdiavgift og erstatning

skal derfor være inklusive merverdiavgift. Kravet er basert på 39 timer arbeid med en gjennomsnittlig timesats på kr. 3 434 inklusive merverdiavgift (kr. 2 747 eks. mva), som er opplyst å være lavere enn advokatfirmaet Haavind AS sine standard timesatser. Videre er det krevd eventuelt rettsgebyr.

Retten mener at kostnadsnivået og timeforbruket til Varsis prosessfullmektig i utgangspunktet er for høyt. Retten mener likevel timeforbruket har vært nødvendig og at kostnadsnivået har vært rimelig å pådra seg. Det vises til at begjæringen innkom retten fredag 29. desember, og supplerende prosesskriv fra prosessfullmektig Ravna for Larsen m.fl. den 3. januar 2024. I begjæringen ble det fremsatt krav om å stoppe et planlagt fellesmøte den 6. januar 2024, som var innkalt den 1. desember 2023. I begjæringen ble det anmodet om rettens avgjørelse uten å innhente synspunkter fra Varsi i forkant. Etter rettens syn var det nødvendig å innhente uttalelser fra Varsi, og retten ba om bemerkninger i brev 3. januar 2024, med frist til innen utgangen av 4. januar 2024. Den særdeles korte fristen hadde sitt utspring i at retten skulle ha mulighet til å ta stilling til begjæringen før møtet som begjæringen omfattet var gjennomført.

Prosessfullmektig Karlsen hadde dermed noe over én dag på å svare ut en begjæring om midlertidig forføyning som inneholdt fire forskjellige krav, med grunnlag i fire ulike hendelser, alle med anførsler om sannsynliggjort krav, sikringsgrunn og fare ved opphold. Som anført av Varsi var det nødvendig å imøtekomme påstander, anførsler og korrigerende fremstillingen av saken. På denne korte tiden var det derfor behov for flere ressurser for å rekke tidsfristen, og som naturlig vil gjenspeiles i totalt timeforbruk. Varsi fikk på grunnlag av dette fullt medhold i sine anførsler.

Retten har på bakgrunn av det ovenfor nevnte vurdert nødvendigheten av kostnadene basert på timeforbruk og kostnadsnivå og kommet til at Varsi har krav på erstatning for hele beløpet, herunder kr. 133 916,-. Slik retten ser det skyldes et i utgangspunktet høyt timeforbruk forhold på Larsen m.fl. sin hånd, og retten kan ikke se at kostnaden har vært urimelig å pådra seg.

Hvem erstatningen skal rettes mot

Begge parter har anført at man representerer TF i saken, og at motparten ikke har hatt kompetanse til å handle på vegne av TF. Et spørsmål blir dermed hvem som skal bære sakskostnadene, herunder om Larsen m.fl. hadde kompetanse til å representere TF i begjæringen om midlertidig forføyning, eller om Larsen m.fl. personlig må dekke saksomkostningene til Varsi.

Varsi har gjort gjeldende at et gammelt styre ikke kan representere en *forening* i et saksomkostningsmål. Varsi har tidligere, i prosesskriv av 4. januar som tilsvar til begjæringen om midlertidig forføyning, gjort gjeldende at TF formelt sett er et samvirkeforetak

(punkt 3.1.2) og vist til en dom fra Indre Finnmark tingrett i 2013. I forlengelsen av dette er det gjort gjeldende at «Bestemmelser i samvirkeforetaksloven må likevel leses med det forbehold at eventuelle motstridende løsninger og regler i tanaloven og tanaforskriften går foran». TF er ikke et samvirkeforetak, hverken reelt eller formelt, og det er heller ikke lagt til grunn i den nevnte dommen. Tingretten la til grunn i dommen at saksøker i saken var et samvirkeforetak, og saksøker var Laksebreveiere i Tanavassdraget SA, som er et samvirkeforetak. Retten kan heller ikke se at TF, som er et valgt styre, oppfyller vilkårene for å være et samvirkeforetak, jf. definisjonen i samvirkelova § 1 sml. TF sine vedtekter §§ 1–3 og tanaforskriften §§ 2 og 6. TF er heller ikke formelt registrert som et SA.

Etter rettens syn er det også noe tvilsomt om TF formelt kan anses som en forening, selv om TF har vedtatt foreningslignende vedtekter. Selv om ikke registreringsform er av avgjørende betydning, bemerkes det at TF er registrert som «Annen juridisk person» og ikke som en forening, at tanaforskriften omtaler TF som et forvaltningsorgan, og at TF er underlagt forvaltningslovens regler om habilitet, veiledningsplikt, saksbehandlingstid og taushetsplikt, og at dokumentene er offentlige etter offentlighetsloven. For retten er det ikke avgjørende om TF anses som en forening eller som et forvaltningsorgan som også utøver privatrettslige funksjoner. TF sine vedtekter må uansett tolkes i samsvar med tanaforskriften og tanaloven, og vedtekter som strider mot denne lovgivningen må settes til side som ugyldige.

Larsen m.fl. begjærte midlertidig forføyning som «sittende TF-medlemmer». Begjæringen er signert av Benn Larsen med henvisning til en protokoll fra et TF møte av 29. desember 2023, hvor det fremkommer at Benn Larsen, John Nystad, Dan Vidar Rasmus, Maret Guhttor, Rune Aslaksen, Oskar Trosten og Hartvik Hansen har vedtatt at sittende TF medlemmer sender inn midlertidig forføyning til Indre Finnmark tingrett og at slik begjæring sendes ved sittende leder Benn Larsen.

Larsen m.fl. har vist til TF sine vedtekter § 13 som grunnlag for deres kompetanse til å representere TF i saken. Bestemmelsen (som vedtatt i TF møte 28. februar – 1. mars 2019) lyder:

TF medlemmer har, som et kollegialt organ, det øverste ansvaret for ledelse av den lokale forvaltningen og drift av virksomheten. TF ledes av leder. Nestleder fungerer ved lederens fravær.

TF består av 9 medlemmer hvorav 5 representerer laksebreveiere valgt i laksebreveierens fellesmøte, og 4 representerer for lokale fiskere med stangfiskerett valgt med 2 av hver av kommunestyrene i Tana og Karasjok. Sittende TF medlemmer fungerer inntil nyvalgte medlemmer har konstituert seg for ny funksjonsperiode.

Leder, eller den leder utpeker, uttaler seg utad på vegne av TF om saker av prinsipiell karakter, eller saker som er under behandling.

TF kan på grunnlag av sitt organsvar, bli ansvarlig for skade som påføres tredjemann som følge av TF medlemmenes vedtak, beslutninger eller andre handlinger eller unnlater.

Dette kan gjelde uavhengig av om TF har utøvd privatrettslig eller offentligrettslig myndighet, jf. § 4.

Det fremgår av andre ledd siste setning at «Sittende TF medlemmer fungerer inntil nyvalgte medlemmer har konstituert seg for ny funksjonsperiode». Etter rettens syn fremgår det klart av vedtektsbestemmelsen at det sittende styret har kompetanse til å styre på vegne av TF inntil de nyvalgte medlemmene er konstituert. Det er altså tidspunktet for konstitueringen som blir avgjørende for når kompetansen til det sittende styret opphører.

Bestemmelsen sier imidlertid ikke noe om situasjonen der fire av ni nye medlemmer er valgt inn, herunder Tana og Karasjok kommune sine representanter, mens de fem representantene for laksebreveierne enda ikke er valgt og konstituert. For retten fremstår to forskjellige løsninger som naturlig. Den ene løsningen er at de fire nyvalgte kommunerepresentantene går inn i det sittende styret når disse er valgt og har konstituert seg, og at disse utgjør styret sammen med de eldre medlemmene inntil nye representanter for laksebreveierne er valgt og konstituert. Den andre løsningen er at hele det gamle styret fungerer inntil samtlige av de nye styremedlemmene er valgt og konstituert. Etter rettens syn er begge løsningene akseptable og gjennomførbare i et organisatorisk perspektiv, men retten har kommet til at løsningen som må gjelde for TF er at hele styret fungerer inntil samtlige i det nye styret er konstituert. Etter rettens syn har denne løsningen støtte i de øvrige vedtektsbestemmelsene i TF sine vedtekter.

Det fremgår av TF vedtektene § 14 første ledd at «Samtlige 9 representanter med personlige stedfortredere skal velges innen utgangen av november måned i kommunevalgåret. Funksjonsperioden er 4 år og følger kommunevalgperioden. Sittende medlemmer og stedfortredere kan gjenvelges for ny funksjonsperiode. Representanter av begge kjønn bør velges». Etter rettens syn trekker ordlyden i denne bestemmelsen isolert sett for at valget er gjennomført når samtlige medlemmer er valgt eller gjenvalgt, og ikke for at enkeltrepresentanter erstatter enkeltvis medlemmer fortløpende dersom flere valg av forskjellige representanter avholdes på forskjellige tidspunkt.

Videre følger det av TF vedtektene § 15 første ledd at konstituerende møte skal holdes innen syv dager etter at *samtlig*e medlemmer er valgt inn:

Sittende leder har ansvar for å innkalle valgte representanter til konstituerende møte med valg av leder og nestleder for ny funksjonsperiode. Møtet skal holdes innen 7 dager etter at samtlige 9 representanter for laksebreveiere og lokale stangfiskere er valgt.

Ettersom sittende medlemmer fungerer inntil nyvalgte medlemmer har konstituert seg, sammenholdt med at konstituerende møte skal avholdes innen syv dager etter at samtlige representanter er valgt inn, trekker dette etter rettens mening i retning av at det er det sittende styret som fungerer inntil et konstituerende møte med samtlige nyvalgte representanter har funnet sted. Retten bemerker for øvrig at denne løsningen må gjelde for ordinære valg, og at en slik løsning ikke er til hinder for enkeltvis utskiftninger i en pågående funksjonsperiode etter tanaforskriften § 6 tredje ledd annet punktum.

Etter rettens syn hadde dermed Larsen m.fl. i utgangspunktet rett til å handle på vegne av TF. Varsi har gjort gjeldende at den inneværende funksjonsperioden på fire år var gått ut på tidspunktet begjæringen ble sendt, jf. tanaforskriften § 6 sjette ledd. Det er anført at «Uavhengig av hvordan vedtektene fra TF er naturlig å forstå, kan imidlertid ikke vedtektene sette til side tanaforskriften. Tanaforskriften går foran eventuelle vedtekter». Tanaforskriften § 6 er gitt i medhold av Tanaloven § 6 annet ledd.

Retten kan ikke se at tanaforskriften § 6 regulerer tilfellet hvor funksjonstiden for et styre i TF har gått ut, og det samtidig ikke er valgt et nytt og styringsdyktig styre. At fire av ni representanter var valgt endrer ikke rettens oppfatning på dette, jf. ovenfor om at det sittende styret fungerer inntil samtlige nyvalgte medlemmer har konstituert seg. Retten kan heller ikke se at det er motstrid mellom vedtektene og tanaforskriften på dette punktet. Tanaforskriften regulerer funksjonstid og valgperiode, mens vedtektene supplerer forskriften dersom valg ikke avholdes innenfor de angitte fristene. Retten anser dette som en naturlig løsning, da en situasjon hvor et styre ikke er valgt innen utløpet av funksjonsperioden, og med en løsning om at det gamle styret ikke kan fungere i dette tidsrommet, ville innebære en situasjon hvor TF ikke har noen ledelse å forholde seg til. En slik ordning har etter rettens syn ingen gode grunner for seg.

Varsi har anført at TF styret ikke var beslutningsdyktig når det ble vedtatt å fremme krav om midlertidig forføyning, og at Benn Larsen m.fl. derfor ikke kunne pådra TF sakskostnader.

I vedtektene til TF § 23 første ledd fremkommer det at TF er beslutningsdyktig når syv av ni medlemmer, inkludert innkalte stedfortredere, er til stede i møte:

TF er beslutningsdyktig når minst 7 av 9 medlemmer, inklusive innkalte stedfortredere, er tilstede. Medlemmer er pliktig til å gi melding om forfall i god tid før møtet, slik at stedfortreder kan innkalles. Møteleder kan innvilge kortere permisjoner under et møte, dersom fraværet ikke er til hinder for at møtet er beslutningsdyktig.

Vedtektene legger i utgangspunktet opp til en klar løsning ved at styret er beslutningsdyktig når syv av ni medlemmer har møtt. Som det fremgår av protokollen fra møtet 29. desember 2023 så var det syv medlemmer til stedet. Retten har imidlertid vurdert vedtektene opp mot tanaloven og tanaforskriften, og kommet til at bestemmelsen om

beslutningsdyktighet må settes til side. Begrunnelsen for dette er at bestemmelsen etter rettens syn er i strid med de hensyn og interesser som tanaloven og tanaforskriften skal ivareta, og at tanaforskriften derfor ikke åpner opp for en slik vedtektsbestemmelse.

Formålet med tanaloven er å sikre de særskilte rettigheter lokalbefolkningen har til fiske i Tanavassdraget på grunnlag av lov, alders tids bruk og lokal sedvane, jf. tanaloven § 1. Tanaforskriftens formål er å etablere en lokal forvaltning av fisk og fisket i Tanavassdraget, og forskriften skal ivareta de fiskeberettigedes særskilte rettigheter, lokalbefolkningens rett til stangfiske og andres adgang til fiske, jf. tanaforskriften § 1.

Dersom TF styret er beslutningsdyktig ved syv av ni medlemmer, åpner det for situasjoner hvor de fiskeberettigede etter tanaforskriften § 3 med kvalifisert flertall kan overstyre de som har rett til stangfiske som ikke har rett til fiske etter tanaforskriften § 3 ved fravær. En slik mulighet strider mot en hensiktsmessig balansering innad i TF som åpner for situasjoner hvor interessene til en gruppe ikke tilstrekkelig ivaretas, jf. også TF sine vedtekter §§ 1–3. Dette tilsier etter rettens syn at tanaforskriften ikke åpner for at TF i sine vedtekter kan bestemme at styret er beslutningsdyktig ved syv av ni medlemmer. Retten viser også til høringsuttalelse fra Klima- og miljødepartementet av 12. september 2017, «Til § 24 – Beslutningsdyktighet, forfall, avstemming, klage på vedtak», som er merknader til någjeldende § 23 og som regulerer beslutningsdyktigheten:

Forskriften er taus når det gjelder håndtering av medlemmers fravær fra TFs møter. Etter departementets syn bør det imidlertid utvises varsomhet med å åpne opp for at TF er beslutningsdyktig til tross for to medlemmers fravær. Dersom to medlemmer samt deres personlige stedfortredere, som representerer én av de to gruppene i organet (gruppen som er oppnevnt av kommunen og gruppen som er fiskeberettiget) er fraværende, vil det innebære en betydelig innskrenkning av gruppens representativitet i organet. Dersom for eksempel to representanter oppnevnt av kommunene og deres personlige stedfortredere er fraværende, vil de fiskeberettigede representere mer enn 2/3 av de tilstedeværende medlemmer. De vil dermed kunne ta beslutninger som krever 2/3 flertall, jf. forskriftens § 6 (4). En slik ordning synes å stride mot strukturen i og hensynet bak forskriftens bestemmelser om TF, som er utformet med tanke på å oppnå en hensiktsmessig balansering mellom de ulike interessegruppernes innflytelse i organet.

På denne bakgrunn er det departementets syn at den klare hovedregel må være at alle 9 medlemmer, eller deres personlige stedfortredere, må være til stede. Forskriften må forstås slik at det i utgangspunktet ikke er åpnet opp for at TF er beslutningsdyktig når både et medlem og dets personlige stedfortreder er fraværende. Departementet foreslår at forslaget § 24 første ledd første punktum endres slik at det samsvarer med dette utgangspunktet.

Retten kan i all hovedsak slutte seg til departementets bemerkninger, og har kommet til at TF sine vedtekter § 24 om beslutningsdyktighet ved syv av ni medlemmer strider mot tanaforskriften, og dermed er ugyldig. Styret var følgelig ikke beslutningsdyktig ved vedtaket om å fremme krav om midlertidig forføyning mot Varsi. Konsekvensen av dette må være at personene bak vedtaket blir personlig og solidarisk ansvarlig for sakskostnadene i saken.

Oppsummering

Retten har kommet til at Varsi har krav på å få dekket sine fulle sakskostnader. Videre har retten kommet til at Larsen m.fl. hadde kompetanse til å fungere som styret i TF, men at styret ikke var beslutningsdyktig ved vedtaket om å fremme krav om midlertidig forføyning mot Varsi. Konsekvensen av dette er at Larsen m.fl. må dekke Varsis sakskomkostninger personlig.

Det kan kreves etterfølgende muntlig forhandling om sakskostnader som er ilagt, jf. tvisteloven § 32-8 første ledd annet punktum.

SLUTNING

I sakskostnader i sak 23-195563TVI-TIOF/TTAN dømmes Benn Larsen, John Nystad, Dan Vidar Rasmus, Maret Guhttor, Rune Aslaksen, Oskar Trosten og Hartvik Hansen til, en for alle og alle for en, å betale Hans Erik Varsi kr. 133 916 – hundreogtrettitretusennihundreogsekstsenkroner – innen to uker etter forkynnelse av denne kjennelsen.

Retten hevet

Henrik Floer

Veiledning om ankeadgangen i sivile saker vedlegges.

Veiledning om anke i sivile saker

I sivile saker er det reglene i tvisteloven kapitler 29 og 30 som gjelder for anke. Reglene for anke over dommer, anke over kjennelser og anke over beslutninger er litt ulike. Nedenfor finner du mer informasjon og veiledning om reglene.

Ankefrist og gebyr

Fristen for å anke er én måned fra den dagen avgjørelsen ble gjort kjent for deg, hvis ikke retten har fastsatt en annen frist. Disse periodene tas ikke med når fristen beregnes (rettsferie):

- fra og med siste lørdag før palmesøndag til og med annen påskedag
- fra og med 1. juli til og med 15. august
- fra og med 24. desember til og med 3. januar

Den som anker, må betale behandlingsgebyr. Du kan få mer informasjon om gebyret fra den domstolen som har behandlet saken.

Hva må ankeerklæringen inneholde?

I ankeerklæringen må du nevne

- hvilken avgjørelse du anker
- hvilken domstol du anker til
- navn og adresse på parter, stedfortredere og prosessfullmektiger
- hva du mener er feil med den avgjørelsen som er tatt
- den faktiske og rettslige begrunnelsen for at det foreligger feil
- hvilke nye fakta, bevis eller rettslige begrunnelser du vil legge fram
- om anken gjelder hele avgjørelsen eller bare deler av den
- det kravet ankesaken gjelder, og hvilket resultat du krever
- grunnlaget for at retten kan behandle anken, dersom det har vært tvil om det
- hvordan du mener at anken skal behandles videre

Hvis du vil anke en tingrettsdom til lagmannsretten

Dommer fra tingretten kan ankes til lagmannsretten. Du kan anke en dom hvis du mener det er

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i dommen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Hvis du ønsker å anke, må du sende en skriftlig ankeerklæring til den tingretten som har behandlet saken. Hvis du fører saken selv uten advokat, kan du møte opp i tingretten og anke muntlig. Retten kan tillate at også prosessfullmektiger som ikke er advokater, anker muntlig.

Det er vanligvis en muntlig forhandling i lagmannsretten som avgjør en anke over en dom. I ankebehandlingen skal lagmannsretten konsentrere seg om de delene av tingrettens avgjørelse som er omtvistet, og som det er knyttet tvil til.

Lagmannsretten kan nekte å behandle en anke hvis den kommer til at det er klar sannsynlighetsovervekt for at dommen fra tingretten ikke vil bli endret. I tillegg kan retten nekte å behandle noen krav eller ankegrunner, selv om resten av anken blir behandlet.

Retten til å anke er begrenset i saker som gjelder formuesverdi under 250 000 kroner

Hvis anken gjelder en formuesverdi under 250 000 kroner, kreves det samtykke fra lagmannsretten for at anken skal kunne bli behandlet.

Når lagmannsretten vurderer om den skal gi samtykke, legger den vekt på

- sakens karakter
- partenes behov for å få saken prøvd på nytt
- om det ser ut til å være svakheter ved den avgjørelsen som er anket, eller ved behandlingen av saken

Hvis du vil anke en tingretts kjennelse eller beslutning til lagmannsretten

En *kjennelse* kan du som hovedregel anke på grunn av

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i kjennelsen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Kjennelser som gjelder saksbehandlingen, og som er tatt på bakgrunn av skjønn, kan bare ankes dersom du mener at skjønnsutøvelsen er uforsvarlig eller klart urimelig.

En *beslutning* kan du bare anke hvis du mener

- at retten ikke hadde rett til å ta denne typen avgjørelse på det lovgrunnlaget, eller
- at avgjørelsen åpenbart er uforsvarlig eller urimelig

Hvis tingretten har avsagt dom i saken, kan tingrettens avgjørelser om saksbehandlingen ikke ankes særskilt. Da kan dommen isteden ankes på grunnlag av feil i saksbehandlingen.

Kjennelser og beslutninger anker du til den tingretten som har avsagt avgjørelsen. Anken avgjøres normalt ved kjennelse etter skriftlig behandling i lagmannsretten.

Hvis du vil anke lagmannsrettens avgjørelse til Høyesterett

Høyesterett er ankeinstans for lagmannsrettens avgjørelser.

Anke til Høyesterett over *dommer* krever alltid samtykke fra Høyesteretts ankeutvalg. Samtykke gis bare når anken gjelder spørsmål som har betydning utover den aktuelle saken, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken behandlet av Høyesterett. Anke over dommer avgjøres normalt etter muntlig forhandling.

Høyesteretts ankeutvalg kan nekte å ta anker over *kjennelser* og *beslutninger* til behandling dersom anken ikke reiser spørsmål av betydning utover den aktuelle saken, og heller ikke andre hensyn taler for at anken bør prøves. Anken kan også nektes fremmet dersom den reiser omfattende bevisspørsmål.

Når en anke over kjennelser og beslutninger i tingretten er avgjort ved kjennelse i lagmannsretten, kan avgjørelsen som hovedregel ikke ankes videre til Høyesterett.

Anke over lagmannsrettens kjennelser og beslutninger avgjøres normalt etter skriftlig behandling i Høyesteretts ankeutvalg.